

POLSKIE CENTRUM
MONTESSORI

PROGRAM

**Kurs nauczyciela Montessori. Program
przedszkolny.**

250 godzin

Sylabus kursu

Liczba godzin: 250

Forma prowadzenia zajęć: zajęcia prowadzone w trybie stacjonarnym

Miejsce kursu:

Wszystkie zajęcia odbywają się w sali przedszkolnej, w której na co dzień pracują dzieci. Uczestnik kursu ma możliwość przebywać w otoczeniu, które jest piękne, uporządkowane, proste i dostępne. Daje mu to możliwość przekonania, że dzieci powinny mieć zapewnioną wolność do pracy oraz materiały, które wspierają odkrywanie świata.

Opis kursu:

Podczas kursu prowadzący demonstruje pomoce rozwojowe oraz przeprowadza lekcje, a następnie w toku zajęć każda umiejętność jest trenowana i wspólnie analizowana. Ma to na celu ukazanie idei wszystkich pomocy znajdujących się na półkach oraz doświadczenie przez uczestnika zajęć każdego elementu otoczenia, aby w sposób praktyczny zdobyć wiedzę i umiejętności potrzebne do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Kurs podzielony jest na moduły:

1. Filozofia pedagogiki Marii Montessori.

2. Życie codzienne

Służy praktycznym ćwiczeniom dnia codziennego. Są to przedmioty codziennego użytku w miejscu, w którym żyjemy, i które widzimy również w rodzinnym domu. W przedszkolu są one skonstruowane proporcjonalnie do rozmiarów dziecka. Praktyczne ćwiczenia dnia codziennego przygotowują do zastosowania konkretnej umiejętności w życiu, ponieważ „*to właśnie w tym wieku istnieje możliwość zaszczepienia w małych dzieciach analizy ruchów.*” Ponadto trenują sekwencję wykonywanych działań, które z czasem zostają wyćwiczone i pozostają, jako tzw. „nieuświadomione działanie”, na całe życie. Do tych umiejętności należy między innymi mała motoryka, która odnosi się do czynności wykonywanych dłońmi lub samymi palcami. Są to ruchy o małym zakresie. Wymagają dużo skupienia oraz koncentracji uwagi. Przykładowe pomoce to: ramki garderobiane, zestaw do przyszywania guzika, zestaw do mycia okna, zestaw do czyszczenia butów, zestaw do dziurkowania, zestaw do pielęgnacji roślin, narzędzia ogrodnicze itd.

3. Sensoryka

Kształci zmysły, a więc węch, wzrok, słuch, dotyk, smak. „*Czego nie ma najpierw w zmysłach nie ma później w umyśle.*” Różowa wieża, brązowe schody czy czerwone belki są to pomoce do kształcenia świadomości wymiarów, np. najmniejszy element różowej wieży to sześcian o wymiarach 1cm, natomiast najdłuższa belka to 1 m. Przenosząc poszczególne elementy i układając je w sposób harmonijny kształtuje się wzrokową i mięśniową percepcję wymiarów oraz doskonali ruchy ręki. Ponadto ten dział zawiera materiał związany z poszczególnymi zmysłami: puszki szmerowe, przy pomocy których trenuje się słuch, pojemniki zapachowe (węch), pojemniki smakowe (smak) oraz kolorowe tabliczki (wzrok), baryczne (ciężar), termiczne (temperatura) i szorstko-gładkie (dotyk). Praca z pomocami sensorycznymi pomaga dostrzec zależności pomiędzy różnymi przedmiotami, uczy porządkować ze względu np. na kształt, wielkość, temperaturę,

a nawet zapach czy smak. Dział ten stanowi przygotowanie umysłu do matematyki oraz wprowadza również podstawowe i rozszerzone pojęcia z geometrii takie jak np: rodzaje trójkątów, wielokątów, symetria, przystawanie. Pomocami wykorzystywanymi tutaj są: komoda geometryczna, geometryczna taca prezentacji, karty geometryczne, zestaw 5 pudełek z trójkątami konstrukcyjnymi itd. Odrębną częścią sensoryki są pomoce takie jak kostka dwumianowa i trójmianowa – prezentujące w sposób sensoryczny wzory skróconego mnożenia oraz płytki Pitagorasa – mające odniesienie do tabliczki mnożenia.

4. Język

Zakres działu edukacji językowej obejmuje naukę pisania, czytania i rozumienia zasad gramatyki. W pedagogice Montessori najpierw uczymy dźwięku każdej litery poprzez gry językowe, koszyk językowy. Kiedy umysł jest gotowy, prezentowany jest alfabet za pomocą szorstkich liter. Przy ich pomocy nabywana jest pamięć mięśniowa kształtu liter, którą łączy się ze słyszonym dźwiękiem litery. Do kolejnych materiałów dydaktycznych należy ruchomy alfabet, z którego układa się wyrazy, badając i analizując mowę. To ten materiał pozwala na odkrywanie i analizę znanego sobie języka oraz prowadzi do przedstawiania słów przy pomocy symbolu graficznego. Kolejnym etapem jest materiał służący do nauki czytania oraz rozumienia zasad gramatyki. Poznawanie gramatyki pomaga zrozumieć słowa i czytać je z pełnym zrozumieniem. Do materiałów wykorzystywanych w tym dziale należą również: tablice w linie, w kratkę, pudełka różowe, zielone, niebieskie z materiałami do czytania o odpowiedniej gradacji trudności, karty językowe poszerzające słownictwo, metalowe ramki geometryczne służące do ćwiczeń wstępnych do pisania, pudełka z symbolami części mowy, trójkąty detektywistyczne itd.

5. Matematyka

Pomoce działu edukacji matematycznej służą nauce liczenia, dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia. Materiał Montessori pozwala w sposób przystępny, na konkretach, przejść przez skomplikowany świat liczb i działań matematycznych. Dopiero później działania matematyczne, które przeprowadzane są na pomocach sensorycznych, przenoszone zostają w sferę abstrakcyjną – czyli zostają zapisane. Do pomocy wykorzystywanych w tym dziale należy np: gra w znaczkę, dzięki której można dodawać, odejmować, mnożyć bądź dzielić nawet czterocyfrowe liczby. Innymi pomocami tego działu są: belki numeryczne, wrzeciona do przeliczania, taca prezentacji, gra w 9, tablice Seguina, wieszaki z koralikami, tablice z listewkami do dodawania i odejmowania, gra w węży sumującego, w węży odejmującego, tablice z koralikami do mnożenia i dzielenia, tablica setki, liczydło montessoriańskie małe, gra w bank, mata do obliczeń, mata do przeliczeń kolorowych pereł; kolorowe perły do prezentowania i obliczania wielokrotności i kwadratów liczb, tabele kontrolne do samodzielnego sprawdzania wyników, itd.

6. Edukacja przyrodniczo – kulturowa

Jest to dział podzielony na botanikę, zoologię, geografę z elementami astronomii, kulturę z elementami historii. Przy pomocy materiału przyrodniczo – kulturowego określa się miejsce człowieka na Ziemi i zadań, jakie ma do spełnienia w związku z odpowiedzialnością za siebie, innych oraz świat natury, kultury. Wśród pomocy znajdują się globusy, puzzle: części świata, kontynenty, państwa poszczególnych kontynentów, karty szorstkie ukształtowania terenu, mapy nieba, schematy układu słonecznego, kalendarz, zestawy do badania pogody, puzzle z budową np. kwiatu, komoda botaniczna z rodzajami liści, puzzle z budową np. konia, ślimaka, cykle rozwojowe np. żaby, łososia, pająka, karty naukowe dotyczące gatunków zwierząt, roślin, rodzajów ciał niebieskich, wybranych kultur świata, państw świata, zabytków, zwyczajów i tradycji.

Uczestnicy kursu:

Kurs jest skierowany do wszystkich zainteresowanych pedagogiką Marii Montessori, a szczególności do: nauczycieli, pedagogów, rodziców, psychologów, terapeutów, opiekunów dzieci z dysfunkcjami, dyrektorów placówek edukacyjnych, klubów malucha, świetlic i animatorów.

Cele kursu

Cel ogólny: Wyposażenie przyszłego nauczyciela w wiedzę i narzędzia do pracy z dziećmi w wieku 2,5 - 6 r.ż. w placówkach przedszkolnych.

Cele szczegółowe:

Przybliżenie sylwetki Marii Montessori i jej filozofii, poznanie psychologii rozwojowej w ujęciu Montessori, rozpoznawanie cech nauczyciela Montessori i jego roli w otoczeniu, doświadczenie metodyki pracy w otoczeniu Montessori, aranżacja przestrzeni Montessori w sali przedszkolnej, trenowanie zasad korzystania, tworzenia oraz sposobu pracy z materiałem rozwojowym Montessori dla dzieci w wieku przedszkolnym (2,5 - 6 r.ż.), nauka obserwacji oraz umiejętność zastosowania jej w praktyce, sporządzanie dokumentacji przedszkolnej, trenowanie umiejętności komunikacji.

Po ukończeniu kursu:

Uczestnik pozna potrzeby rozwojowe dziecka w wieku przedszkolnym (2,5 - 6 r.ż.), zaznajomi się z zadaniami stojącymi przed nauczycielem Montessori oraz doświadczy technik prowadzenia obserwacji, zapozna się z zasadami: aranżacji sali przedszkolnej Montessori oraz tworzenia materiałów rozwojowych zgodnie z naturalnymi i indywidualnymi potrzebami dziecka. Nauczy się także sposobu pracy z materiałem rozwojowym Montessori w zakresie działów: życie codzienne, sensoryka, matematyka, język i edukacja przyrodniczo – kulturowa.

Organizacja kursu

Kurs odbywa się w formie zajęć stacjonarnych w przedszkolu Montessori w godzinach 8.00 – 16.00 zgodnie z harmonogramem kursu znajdującym się na stronie Polskiego Centrum Montessori w zakładce *Terminarz kursów* (<https://www.pcm.edu.pl/terminarz>). Łącznie kurs obejmuje 250 godzin.

W trakcie oraz po ukończeniu każdego działu/tematyki kursu, będą udostępniane materiały do studiowania oraz zadania do wykonania.

Rodzaje aktywności w trakcie kursu:

- ćwiczenie prezentacji pomocy rozwojowych pod opieką trenera
- wysłuchanie wykładów oraz prezentacji
- informacja zwrotna podsumowująca każdy moduł - zaprezentowanie prezentacji z wylosowaną pomocą oraz sprawdzenie zdobytej wiedzy z danego działu,
- lektura książek – udzielenie krótkich odpowiedzi na pytania pogłębiające wiedzę na temat pedagogiki Montessori,
- wykonanie propozycji pomocy do każdego działu – prezentowane na zakończenie każdego modułu,
- przeprowadzenie obserwacji dziecka – zapisana „okiem kamery” z opisem i ujęciem dalszych działań
- przeprowadzenie modyfikacji otoczenia wraz z odpowiedziem na pytania: Czemu została przeprowadzona zmiana? Jak zareagowały dzieci? Czy powtórzyłyś/powtórzyłybyś dokonane zmiany?
- opis wybranych prezentacji zgodnie z podanym schematem
- ćwiczenie w tonacji C-dur na dzwoneczkach Montessori
- sporządzenie prac plastycznych

- aranżacja otoczenia i sali przedszkolnej

Warunki zaliczenia i uzyskania certyfikatu:

- udział w zajęciach
- przeczytanie i udzielenie odpowiedzi do podanej literatury obowiązkowej,
- wykonanie podanych zadań do każdego modułu kursu,
- przeprowadzenie obserwacji,
- zaproponowanie modyfikacji otoczenia
- gra na dzwoneczkach Montessori
- pozytywna informacja zwrotna
- pozytywne zaliczenie egzaminu końcowego pisemnego oraz ustnego,
- wysoka kultura osobista

Literatura

Literatura obowiązkowa:

1. Montessori M., „Domy dziecięce”
2. Montessori M., „Wykłady londyńskie”
3. Życzkowska Z.A., „Dialog zamiast kar”

Literatura dla chętnych:

Montessori M., „Sekret dzieciństwa”

Montessori M., „Odkrycie dziecka”

Miksza M., „Zrozumieć Montessori”

Epstein P., „Z notatek obserwatora. Montessori w praktyce”

Faber A., Mazlish E., „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”

Juul J., „O granicach. Kompetentne relacje z dzieckiem”

Konsultacje: biuro@pcm.edu.pl.